
Transznacionalitás és többcélúság

2018. május 31.

Vaszkó Csaba

Két értékelési szempont, amelyek összesen 12 pontot érnek

Unió hozzáadott értékek

Többcélúság:

- A projekt a fő éghajlatvédelmi célja MELLETT egyidejűleg más célok elérését is szolgálja
 - PI. körkörös gazdaság hatása a munkaerőpiacra és a gazdaságra (hosszabb értéklánc, új termékek, új gazdasági szereplők, foglalkoztatás növelése)
 - PI. településrendezés (alkalmazkodás, mitigáció, biodiverzitás)
- Szociális hatások, egyéb szektorokban elért hatás, természetvédelem

Transznacionalitás:

- a projekt célkitűzéseinek megvalósításához tagállamok közötti (transznacionális) együttműködésre van szükség
- a transznacionális megközelítés hozzáadott értéket teremt (added value)
- **Scope? Partnership? >>> Added value?**
- külföldi tanulmányutak, külföldi jó gyakorlatok átvétele nem hoz pontot...

Példa: Ökoszisztéma alapú alkalmazkodás

A természeti adottságok és az ökoszisztéma szolgáltatások felhasználása annak érdekében, hogy a **társadalmi-gazdasági-környezeti rendszerek (emberek, települések) alkalmazkodni tudjanak** az éghajlatváltozás hatásaihoz.

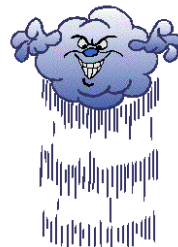
- A **biodiverzitás** és az ökoszisztéma szolgáltatások alkalmazására épül
- A **helyi (társadalmi-gazdasági-ökológiai) közösség** alkalmazkodását segíti
- Az **éghajlatváltozás káros hatásaihoz** való alkalmazkodást segíti
- Egy nagyobb stratégia **egyik eleme**

Vizes élőhelyek (tőzeglápok) szinergikus hatásai

Globális felmelegedés & éghajlatváltozás

CO₂

Egyre erősebb és
gyakoribb
veszélyek

Nagyobb
sérülékenység

Erősebb hatások

Szén-dioxid forrás

Szén-dioxid
elnyelők

Mitigáció

forrás csökkentése; elnyelők erősítése

Adaptáció

Sérülékenység és hatások csökkentése

LIFE-MICACC

Municipalities as Integrators and Coordinators in Adaptation to Climate Change

IDŐTARTAM:2017.09.01-2021.08.31.

MEGVALÓSÍTÓK:

- **Koordináló Kedvezményezett:** Belügyminisztérium
- **Társult Kedvezményezettek:**
Bátya/Püspökszilágy/Rákócziújfalu/Ruzsa/Tiszatarján Községek Önkormányzatai, Klímabarát Települések Szövetsége, Országos Vízügyi Főigazgatóság, Pannon Pro Kft., WWF

CÉLCSOPORT: önkormányzati döntéshozók és szakértők

KÖLTSÉGVETÉS: 2.564.783 Euró (kb. 800 millió Ft)

TÖBBCÉLÚSÁG: 15/7

TRANSZNACIONALITÁS: -

Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében

LIFE-MICACC elnevezésű

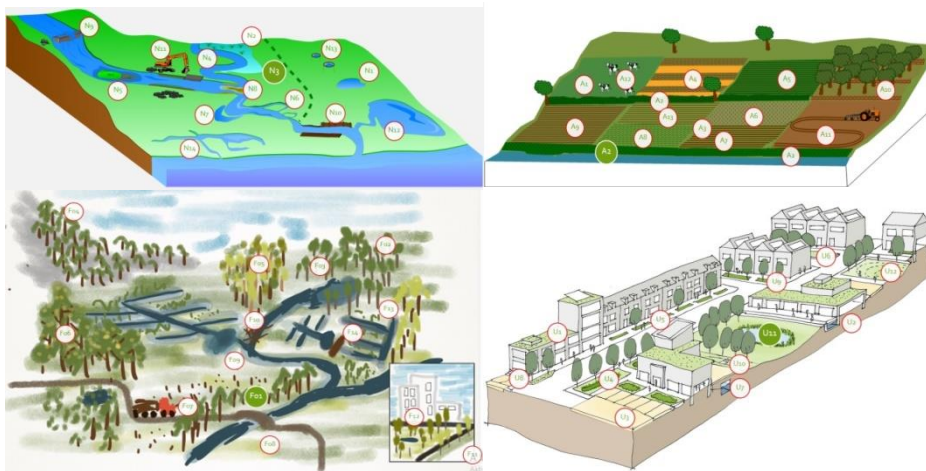
LIFE16 CCA/HU/000115
azonosítószámú projekt

A projekt célja

CÉL: Természetes vízmegőrző megoldások tesztelése és beépítése a legsérülékenyebb önkormányzatok környezet-gazdálkodásába

Tiszatarján

- Vízvisszatartás helyreállított hullámtéri vizes élőhelyekben
- Hullámtér-gazdálkodás

Rákócziújfalu

- Belvíztározás
- Kültéri csatornák bevonása a vízvisszatartásba

Bátya

- Anyagnyerőhely bevonása a csapadékvíz-gazdálkodásba
- Talajvíz-pótlás
- Rekreáció

Ruzsa

- Szürke víz visszatartás
- Csatornahálózat bevonása a vízvisszatartásba és a mezőgazdaság közös alkalmazkodásába („zöldítés”)

Püspökszilágy

- Villámárvizek hatásainak csökkentése oldaltározással
- Hordalék-visszatartás

Többcélúság a MICACC projektben

Tevékenységek

Külföldi jó példák megismerése

Helyi sérülékenységi vizsgálat és alkalmazkodási stratégia

NWRM helyi tesztelése, kísérleti projektekben

NWRM megoldások megisméltése és átültetése

Kapacitásfejlesztés a helyi önkormányzatoknál

Kockázatkezelő eszköz kifejlesztése

Okos eszközök használata hálózatosításra

Az alkalmazkodás helyi koordinációja

Szinergikus hatások

- a természetes vízmegőrző megoldások (NWRM)... segítenek csökkenteni a **vízzel kapcsolatos kockázatokat**
- ...a bevonáson keresztül erősítik a **helyi társadalom integrációt** >> rugalmasságát és ellenálló-képességét
- ...javítják a **helyi vízháztartást** a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és az élővilág számára is
- ...javítják a **mezőgazdaság** alkalmazkodóképességét és bevonják a mezőgazdasági vállalatokat az alkalmazkodásba;
- ...hozzájárulnak a **helyi élhetőség, életminőség** javulásához (pl. mikroklíma javítása, rekreációs területek növelése)
- ... mérhető **kibocsátás-csökkentést** eredményeznek a vizes élőhelyekben a szén-dioxid megkötés és tárolás segítségével;
- ...a **helyi gazdaság** számára új lehetőségeket teremtenek

Az értékelés szerint a projekt hozzájárul az alábbiakhoz

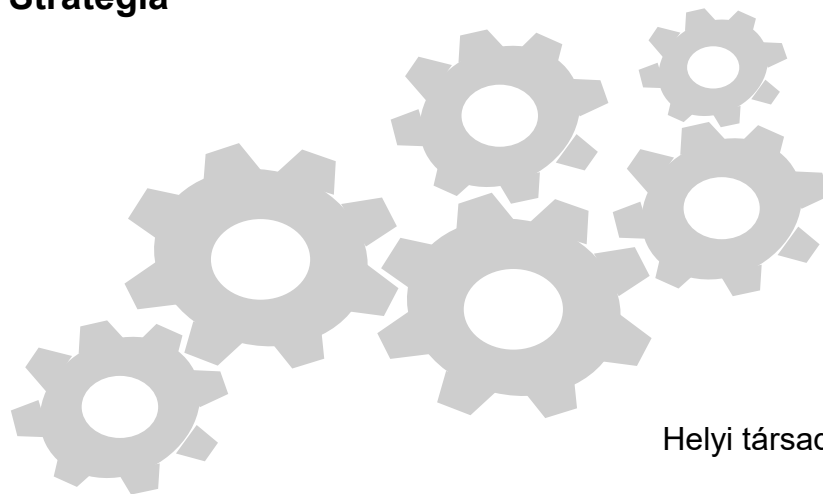
EU Árvízi Irányelv

EU Stratégia (aszály és vízhiány)

EU Alkalmazkodási Stratégia

**Természetes ökoszisztémák,
biodiverzitás**

EU Víz Keretirányelv

Helyi társadalmi és gazdasági hatások

Közös Agrárpolitika

Név

Integration of climate change adaptation into the work of local authorities

Cél

Regionális és helyi közigazgatási intézmények erősítése az éghajlatváltozás káros hatásaival szemben való felkészülésre és alkalmazkodásra. Sérülékenységi vizsgálatok, ágazati alkalmazkodás, integrálás az önkormányzatok feladatkörébe, kísérleti projektek.

Kedvez-
ményezett

Egyetem - Németország

Transz-
nacionalitás

Erős: három országból (Lettország, Ausztria, Cseh közt.) von be önkormányzati partnereket a konkrét megvalósításba

Többcélúság

Erős: éghajlat-politika és energiahatékonyság; természetvédelem és biodiverzitás; zöld infrastruktúra;

Név

Climate Proofing Urban Municipalities

Cél

Önkormányzatok alkalmazkodóképességének fejlesztése az éghajlatváltozás káros városi hatásaival (árvíz és hőhullámok) szemben, elsősorban a településrendezési tervezés erősítésével és kapacitásfejlesztéssel. Döntéstámogató eszközrendszer. Éghajlatváltozás városi hatásainak vizuális megjelenítése. Tudomány vs. közérthetőség.

Kedvez-
ményezett

Minisztérium (Főosztály) - Ciprus

Transz-
nacionalitás

Erős: ciprusi, olasz és görög önkormányzatokkal, egyetemekkel és kutatóintézetekkel közös megvalósítás

Többcélúság

Erős: éghajlat-politika; energiahatékonyság; természetvédelem és biodiverzitás; zöld infrastruktúra;

Név

Adapting to the impacts of Climate Change in the Vipava Valley

Cél

Egy szlovén térség (völgy) átfogó, több ágazatra kiterjedő alkalmazkodási stratégiájának elkészítése. Mezőgazdaságot érintő káros éghajlatváltozási hatások közös értékelése. Mezőgazdaság káros hatásainak értékelése, alkalmazkodási intézkedések tesztelése (szélerózió ellen erdősávok, hatékonyabb öntözés).

Kedvez-
ményezett

Fejlesztési ügynökség - Szlovénia

Transz-
nacionalitás

Gyenge: nincs partner más tagállamból

Többcélúság

Erős: vízkészletek megőrzése; éghajlat-politika;
energiahatékonyság; talajvédelem;

Név	Sustainable adaptation of typical EU farming systems to climate change
Cél	A mezőgazdaság éghajlatváltozással szembeni rugalmasságának erősítése, ökoszisztéma-alapú alkalmazkodási módszerek tesztelése és elterjesztése. EU Közös Agrárpolitika erősítése. A mezőgazdaság diverzifikálása és az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység farmszinten. Kísérletek, szakpolitika, tudásmegosztás.
Kedvezményezett	NGO - Németország
Transznacionalitás	Erős: partnerek Franciaország, Észtország, Spanyolország; (know-how és megvalósítás) > 4 kockázati régió
Többcélúság	Erős: vízkészletek; alkalmazkodás és kibocsátás-csökkentés is; talajvédelem.

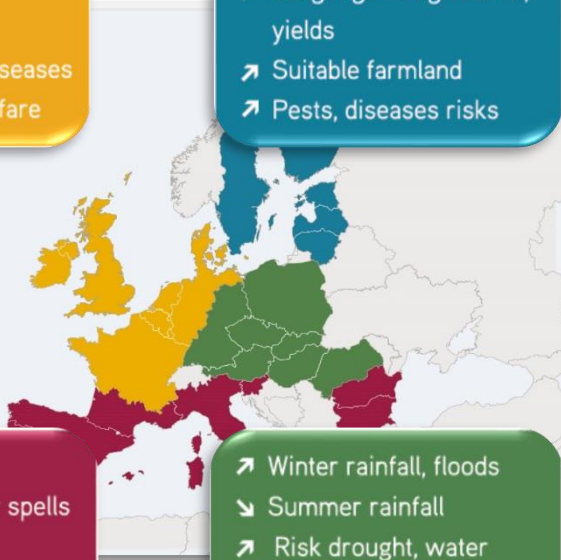
Erős transznacionalitás: scope és partnerség is!

- Floods risk
- Hotter and drier summers
- Sea level
- Risk crop pests, diseases
- Animal health, welfare

- Summer rainfall
- Winter storms, floods
- Length growing season, yields
- Suitable farmland
- Pests, diseases risks

- Water availability
- Risk drought, heat spells
- Risk soil erosion
- Growing season, crop yields
- Optimal crop areas

- Winter rainfall, floods
- Summer rainfall
- Risk drought, water stress
- Soil erosion risk
- Yields, range of crops

Partners:

- **Atlantic region:** Solagro (FR)
 - **Northern region:** University of Life Sciences EMU (EE)
 - **Continental region:** Lake Constance Foundation LCF (DE)
 - **Southern region:** Global Nature Foundation FGN (ES)
-
- 120 kísérleti projekt végrehajtása
 - Szakpolitikai javaslatok becsatornázása
 - Tréninganyagok tesztelése
 - ÜHG kibocsátás-csökkentési intézkedések költség/haszon szempontú értékelése > prioritás

Név	DisastEr Risk Reduction InSurance
Cél	A KKV-k éghajlatváltozással szembeni rugalmasságának erősítése a KKV-k, a biztosítási piaci szereplők és a helyi önkormányzatok együttműködésének erősítésén keresztül. Éghajlatváltozásból eredő kockázatokat értékelő eszköz. Vállalati (30db) alkalmazkodási intézkedések tervezése (600db). Ipari körzetek integrált alkalmazkodási stratégiái. Vállalati alkalmazkodási menedzserek képzése. Impact fund.
Kedvezményezett	Nagyvállalat (biztosítás) - Olaszország
Transznacionalitás	Nincsenek nemzetközi partnerek
Többcélúság	Erős: településrendezés; vízkészletek; energiahatékonyság; versenyképes alacsony karbon-intenzitású gazdaság;

Név	Maximising the potential of the EU's Monitoring Mechanism Regulation for LIFE
Cél	A tagállamok által kötelezően elkészítendő dekarbonizációs útiterveinek értékelése és módszertani javaslatok az útitervek elkészítéséhez
Kedvezményezett	NGO - Belgium
Transz-nacionalitás	Erős: minden EU tagállam számára tartalmaz módszertani, értékelési és bevonási javaslatokat, de nincsenek más országból partnerek!
Többcélúság	Közepes: energiahatékonyság, ÜHG kibocsátásának mérése, nyomon követése

Név	Reduction of CO2 emissions by restoring degraded peatlands in Northern European Lowland
Cél	A tőzeglápok védelme és kezelésük javítása, mint az ÜHG kibocsátás-csökkentés egyik eszköze. Tőzeglápon ÜHG megkötő és tároló kapacitásának védelme és erősítése. Védelem, jó kezelési gyakorlatok, ÜHG kibocsátás nyomonkövetési módszerek, kísérleti projektek, szemléletformálás.
Kedvezményezett	NGO - Németország
Transznacionalitás	Erős: partnerek, mintaterületek – Németország, Lengyelország, Észtország, Litvánia, Lettország,
Többcélúság	Erős: vízkészletek; versenyképes alacsony karbon-intenzitású gazdaság, talajvédelem; ÜHG; biodiverzitás; EU Alkalmazkodási Stratégia

Név	Sustainable and responsible management and re – use of degraded peatlands in Latvia
Cél	A tőzeglápok integrált és fenntartható kezelése. ÜHG kibocsátás nyomon-követés és csökkentés. Tőzeglápok ÜHG megkötő és tároló-képességének erősítése. Adatbázis. Döntéstámogató rendszer a jobb kezeléshez. Módszertan tesztelése. Ökoszisztéma szolgáltatások, természeti tőke.
Kedvezményezett	NGO - Lettország
Transznacionalitás	Nincs partner más tagállamból
Többcélúság	Erős: vízkészletek; EU Biodiverzitás Stratégia, talajvédelem; ÜHG kibocsátás nyomon-követés, CO2 geológiai tárolása; EU Alkalmazkodási Stratégia

Néhány javaslat

- **Többcélúság:** Érdemes **túllépni az ágazati szemléleten**. Egy országban, egy ágazat vagy egy intézkedés kevés eséllyel kap pozitív értékelést.
- A többcélúságot érdemes indikátorokkal alátámasztani.
- **Transznacionalitás:**
 - Téma és/vagy partnerség > hozzáadott érték?
 - Több tagállamból bevont partnerek nem feltétlenül jelentenek előnyt, ha nincs hozzáadott értékük és nem szükségesek együtt a cél eléréséhez.
 - Több tagállamból különböző profilú szereplők, mintaprojektek gazdái (területi lefedettség) – max. 8 partner

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Vaszkó Csaba

vaszkocs@gmail.com

Mobil: +36 30 586 6688